

Szerkesztőség
Arad, Acsev-palota.

Kiadóhivatal

utv. Regele Ferdinand 4/22
(József főherceg-ut.)

(Aradi Nyomda Vállalat.)

Sürgőnycim: Közlöny, Arad

Telefonszám:

Szerkesztőség és kiadóhivatal
151.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

* Főszerkesztő: STAUBER JOZSEF. *

ELOFIZETES

HELYBEN ÉS VIDÉKEN

Egész évre ... 600 Lej
Fél évre ... 300 Lej
Negyed évre ... 150 Lej
Havonta ... 50 Lej

Hirdetések díjszabás szerint.
Megjelenik naponta reggel.

Egyes szám ára 4 lej, vasárnap
5 lej. Buourestiben 50 banival.
több.

Alengyel vendégek

akik romániai tanulmányutjukban ma Aradra érkeznek, hírlapírók. A toll munkásai, az írott betű, a felvilágosodás és a kultura harcosai. Elindultak hazájukból, hogy tanulmányozzák a szomszéd állam életét, gazdasági és politikai berendezését, sajtóviszonyait és a látottakról beszámoljanak országuk közönségének. Hogy missziójukat a szokott újságírói lelkiismeretességgel betölthetik-e, azt nem tudjuk, mert a program csak ünneplésből, fogadtatásból, bankettekől és szép beszédekből áll, ugyszólván minden percük le van kötve és olyan kevés időt töltenek közöttünk, hogy talán idejük sem lesz meglátni a hivatalos pompa mögötti meglátni és megírni valót.

Az aradi magyar sajtó kollektívális melegséggel üdvözi a lengyel újságírókat. Tul az obligát és banális frázison, a pleonizmussal telített pohárköszöntőn és üdvözlő beszédeken, a mi üdvözlésünk komoly és szívből jövő, mert a sajtó munkásai szorítanak kezét egy más nemzet sajtójának munkásaival és úgy érzik mind a ketten, hogy közelebb hozza őket egymáshoz a kulturaközösség és a közös nagy cél: az igazságért való harc. Máskor is jöttek küldöttségek, magas állású urak, miniszterek, tanulmányúzó külföldiek és belföldiek Aradra és az újságíró mindenkor lelkiismeretesen beszámolt a közönségnek arról, hogy a fogadtatás milyen szép és bensőségteljes volt és hogy a vendégek milyen nagyszerűen érezték magukat. Ezuttal is kézbe került a toll, hogy megörökítse a mai nap eseményét, hogy aztán a holnap elfeledtesse már a tegnappá vált márt. És mégis, a rohanó események forgatagában is úgy érzi az újságíró, hogy ez nem sablonos riport, itt ma több történik: egy szomszéd nagy állam újságírói kíváncsiak és tudni akarják, hogy a másik állam polgárai hogyan élnek, milyen hazát találtak a kisebbségek és milyen módon tudja betölteni hivatását a sajtó. Van valami szép és megnyugtató abban, hogy egyik állam sajtója ilyen közvetlen módon közeledik a másikhoz. Mintha ismét a régi békeidők derűs idejét látnánk meg elevenedni. Már ismét érdeklődik egyik ország a másiknak sorsa iránt, már ismét utra kelnek a tanulni és látni vágyók, hogy impressziókat gyűjtsenek. Ugy érezük ebben a pillanatban, hogy az ilyen kis cernaszálakból fonódik majd össze a konszolidáció.

Melegen és szívből-jövőn üdvözljük a lengyel kollegákat, kívánjuk, érezzék jól magukat közöttünk és igaz impressziókkal térjenek vissza hazájukba.

Románia megkapja a kölcsönt.

Módosítják a bányatörvényt. — A pénzügyminiszter sikeres tárgyalásai a külföldön.

(Bucuresti, szeptember 3.) A külföldi kölcsön ügye újból napirenden van. Bratianu Vintila pénzügyminiszter, szombaton Párisba érkezik, ahol találkozik a már korábban Párisba utazott Constantinescu Tancred földmívelésügyi miniszterrel és Oromuluval, a Banca Nationala kormányzójával. A két miniszter ezuttal más irányban kísérletezik egy Romániának nyújtandó kölcsönnel és remélik, hogy azt sikerül is megszerezni. Ezuttal egy nagyobb kölcsönről van szó, aminek szükségét a Banca Nationala is belátja és a pénzügyminiszter magával viszi a régebbi kölcsönök típusait és tervezeit is. Az esetleg folyósítandó kölcsön sorsa a bányatörvénytől függ. Amennyiben sikerül az új bányatörvényen a külföldre nézve előnyös módosításokat eszközölni, úgy a kölcsön biztosítottnak mondhat. Stirbey herceg a Steaua Romana petroleumtársaság elnöke kijelentette, hogy a

társaság francia részvényesei hajlandók Romániának százmillió francia frank hitelt nyújtani, ha a bányatörvényt a társaság érdekeinek megfelelően módosítják. Kormányhoz közelálló politikai körök úgy tudják, hogy ez a szükséges változtatás a törvényen már meg is történt. Bratianu pénzügyminiszter párisi tartózkodása alatt erről a kérdéssel is behatóan tárgyalni fog a francia bankárokkal és pénzügyi politikusokkal. Szeptember 12-én a pénzügyminiszter Párisból Brüsszelbe utazik, ahol tizenöt napig marad. Itt aláírja a végleges egyezményt a román szelvények beváltásáról, megtárgyalja a bucsu és jassyi kölcsönök rendezését is. Ezenkívül tárgyalásokba bocsátkozik az érdekelt pénzügyi körökkel a belga tőkével való együttműködésre. Erre vonatkozólag a belga kormány nál már történtek előzetes puhatolódzások és a belga kormány hajlandó is ezt az akciót támogatni.

Leszerelésről tárgyal a Népszövetség.

Románia egyelőre nem járulhat hozzá a leszereléshez. — Macdonald ragaszkodik a döntőbírósi felállításához. Ezen a konferencián dől el a Népszövetség további sorsa.

(Genf, szeptember 3.) A Népszövetség ötödik közgyűlésére ide érkezett államférfiak, a sajtó és a közvélemény egyértelműen azt vallják, hogy a most kezdődött gyűlés döntő erejű lesz a Népszövetség további sorsára. A Népszövetség vagy megoldja az állandó béke problémáját vagy pedig fel kell oszlania. A jövő héten megérkeznek a török delegátusok is, hogy résztvegyenek az Irak és a Mossul környéki határok megállapításában. A törökök egyszersmint előterjesztik Törökországnak a Népszövetségbe való felvételére vonatkozó kérelmét. A párisi Petit Journal jelentése szerint a kisantant delegátusai és a lengyel delegáció megegyeztek abban, hogy azt az álláspontot képviselik, hogy a fegyverkezés korlátozása lehetetlen, ha nincsenek megfelelő garanciák. A londoni Daily Telegraph értesülése szerint Macdonald angol miniszterelnök és Coolidge, az Északamerikai Egyesült Államok elnökének kezdeményezésével mozgalom indul meg, amely a Népszövetségen kívül akarja a leszerelést végrehajtani. Az angol miniszterelnök új konferenciát ter-

vez, amely a Népszövetségtől távoláll és ebben az esetben Amerika sem tartózkodnék a konferencián való részvételtől.

Ma a Népszövetség mind a hat bizottsága megkezdte tárgyalásait. Legnagyobb jelentőségűnek a harmadik bizottság munkáját tekintik, mert ennek a napirendjén szerepel a lefegyverzés kérdése és a garancia szerződés tervezetének tárgyalása. A közgyűlés ma alelnökeivé választotta Leon Bourget-t, Parmoor lordot, az olasz Salandrárt, a columbiai Urruteát, a lengyel Skrizmuskijt és a kínai Sangesefut. Duca román külügyminisztert a lefegyverzési bizottság alelnökévé választották meg. A delegátusok általában azt hiszik, hogy a lefegyverzési vita a kérdés részletes tanulmányozását kimondó határozattal fog végződni. Romániának a lefegyverzésre vonatkozó tervezete a legnagyobb engedékenységgel szellemében készült, de csak arra az esetre, ha a lefegyverzés általános lesz. Általános lefegyverzésről csak abban az esetben lehet szó, ha támadás esete a kölcsönös támogatás úgy van megszervezve, hogy maximá-

lis biztonságot nyújt. A román ter-
vezet szerint, ha a Népszövetség
ennek a kölcsönös garanciának
megfelelő módját megtalálja, ak-
kor lehet határozni a lefegyverzés
kérdésében. Románia mai helyze-
tében, amikor megvalósította nem-
zeti egységét, a szükséges garan-
ciák realizálása mellett szerencsés
nek érezné magát, ha fegyverke-
zési terhein könnyíthetne.

Parmoor lord, Anglia delegátu-
sa azt fogja javasolni, hogy Né-
metország katonai ellenőrzésének
új rendszere is ugyanaz legyen,
mint a többi volt ellenséges orszá-
gokban. Az amerikai tervhez már
sokan csatlakoztak, akik valameny-
nyien különösen a támadás esete-
re vonatkozó megállapítást helyes-
lik, amely szerint vizály esetén
azt kell támadónak tekinteni, aki
megtagadja a döntőbírósi ítélet
elfogadását. Macdonald a sajtó
képviselői előtt kifejezést adott an-
nak a reményének, hogy a döntő-
bírósi elv diadalt arat és a gya-
korlatban is keresztülvihetik.

Viharos lesz

a magyar nemzetgyűlés pén-
teki ülése.

(Budapest, szeptember 3.) Jelen-
tjük, hogy a magyar nemzetgyű-
lés pénteken, szeptember 5-én meg-
szakítja szünetét és ismét ülésre
ül össze. A szociálisták kéri a pa-
rlament összehívását, mert több fon-
tos kérdést akarnak megvitatni a
parlament ülésén. Viharos ülésekre
és szenvedélyes hangú interpellá-
ciókra van kilátás, mert a szociális-
ták szóvá akarják tenni az utóbbi
napok két nagy eseményét: az Erz-
berger gyilkosok ügyét és a hir-
bedt Esküdt-ügyet. Ezek a témák
annyi gyújtóanyagot rejtnek ma-
gukban, hogy pusztá felemlítésük is
viharos jeleneteket fog produkálni.
Ezenkívül interpellációk lesznek a
munkanélküliség kérdésében is, a
vagyonvédelmi és még több fontos
és aktuális politikai kérdést is fel-
vetnek. Zsitvay Tibor elnök hossza-
sabban tárgyal Vass József helyet-
tes miniszterelnökkel és a kormány
is megteszi intézkedéseit a 10-iki
ülésre. A napirendi vitában Drózd,
Győző és Sándor Pál lesznek az el-
lenzéki szónokok, míg a kormány ré-
széről Bud János miniszter fog fel-
szólalni. A szociálisták és az ellen-
zéki polgári pártok a napirendi vi-
tában arra szavaznak, hogy a parla-
mentet az elnöki terv szerint ne na-
polják el október 1-ig, hanem már
most kezdje meg ülésszakát. Poli-
tikai körökben bizonyos aggodalom
mal tekintenek a 10-iki ülés elé, mert
heves összeütközésektől és nagy vi-
haroktól tartanak.

Leszállítják a vízdíjat Aradon.

Nagyarányu reformok a vízműveknél. — Ezentul jó és iható vizet kap a közönség.

(Saját tudósítónktól.) Arad városi műszaki bizottsága tegnap délután dr. Angel István polgármester elnöksége alatt ülést tartott, amelyen a vízvezeték víz olcsóbbá tételének és állandó tisztántartásának nagyfontosságú kérdése került tárgyalás alá. Dr. Angel István polgármester bejelentette, hogy a közönség köréből számos panasz hangzik el, hogy a drága vízvezeték víz igen gyakran annyira zavaros, hogy *ihatatlanná válik*. Ezeket a súlyos hibákat a leg-sürgősebben meg kell szüntetni és felkérte Kaufmann Kamill gépipari igazgatót, hogy az erre vonatkozó javaslatát terjessze a műszaki bizottság elé. A gépipari igazgató részletes tervezetet terjesztett a bizottság elé, amelynek elfogadása és keresztülvitele esetén a *vízdíjak árát ötven százalékkal le lehet szállítani*, azonkívül biztosítja a város közönségét, hogy a vízvezeték teljesen tiszta egészséges vizet szolgáltat.

A javaslat szerint, a zavaros víznek az az oka, hogy a tartályokba felszivattyúzott víz a levegővel érintkezik és ezáltal a vízben lévő mangántartalom oksidálódik és a csöveken keresztül zavarosan jut a közönséghez. A város vízszükséglete különösen nyáron fölülmúlja az ötezer köbmétert. Ezzel szemben csak kétezer köbméteres tartály áll a vízművek rendelkezésére. Nincs idő arra, hogy a tartályba felpumpázott vízben a mangán tartalom lecsapód-

jék, mert a vizet aronnal a csőhálózatokba kell szivattyúzni, hogy a közönség kellő vízmennyiséggel legyen ellátva. Ezekben az anomáliákon csak úgy lehet segíteni, ha a város az öt kúthoz *öt centrifugális szivattyút szerez be*, amelyek nem a tartályba, hanem egyenesen a csőhálózatba pumpázzák a vizet. Ezzel eléri azt, hogy a víz mangántartalma nem oksidálódik mert levegővel nem érintkezik és állandóan egészséges tiszta víz jut a közönséghez. A másik rendkívül fontos előny, amelyet a centrifugális szivattyúk használatával elérhetnek, hogy a víz termelésének ára legalább ötven százalékkal csökken és ezáltal a vízdíjak ötven százalékkal leszállíthatók. A víz-

művek jelenleg ugyanis több szivattyúval és géppel dolgozik, amelyek rengeteg fűtőanyagot és munkaerőt igényelnek. Az új szivattyúk beszerzésével, feleslegessé válnak az összes jelenleg működő gépek és pumpák, mert a csővezeték az öt centrifugális szivattyú teljesen és bőségesen ellátja.

A javaslatához részletes költségvetést is terjesztett a gépipari igazgató, amellyel bebizonyította, hogy az új gépek másfél millió lejbe kerülnek és ez az összeg a munkaerő és fűtőanyag megtakarításával rövid idő alatt megtérül. A műszaki bizottság tárgyalás alá vette a gépipari igazgató javaslatát és azt teljes egészében elfogadta. A javaslatot a bizottság a városi tanács elé terjesztette, amely a legközelebbi ülésén hozza meg a végleges döntést.

A köztisztviselők állampolgársága.

Köztisztviselők a visszautasítottak névsorában. — Angel István dr. polgármester nagyérdekességgel nyilatkozata az állampolgári jogok érvényesítésére.

(Saját tudósítónktól.) Az aradi állampolgárságok igazoltatása körül különös komplikációk kerültek felszínre. Az igazoltatások határideje lejárt és a visszautasítottak között számos köztisztviselő is szerepel. Az utasítások értelmében ugyanis, az állampolgárok névjegyzékébe akár csak a magánemberek, csak azok a köztisztviselők vehetők fel akik megfelelő okmányokkal tudják igazolni, hogy az előírt feltételeknek megfelelnek, vagyis 1918. december elsején illetőséggel bírtak valamely Román-

nia területén lévő községbe. E szerint a köztisztviselők is ugyanolyan elbírálás alá esnek mint a város többi lakossága. A rendelkezés súlyos probléma elé állította a város vezetését, mert egy régebbi törvény szerint is köztisztviselők csak román állampolgárok lehetnek. Ha az állampolgárság megszerzésére vonatkozó törvényeket nem módosítják, úgy nincs kizárva, hogy lesznek köztisztviselők, akik nem kerültek be az állampolgárok névjegyzékébe, s így mint román állampolgárok, elvesztik ál-

lásukat. A Közlöny munkatársa ezzel a megoldásra váró súlyos kérdéssel kereste fel dr. Angel István polgármestert, aki a következő megnyugtató és nagyfontosságú kijelentést tette:

— A visszautasított köztisztviselőknek a timisoarai (temesvári) táblához kell fordulniok felebbezéssel. A temesvári tábla végleges és elvi jelentőségű döntést hozhat, amely megváltoztatja az eddigi eljárásokat. Előreláthatólag a tábla kimondja, hogy az állampolgárságok elismerésénél a trianoni békeszerződés erre vonatkozó pontját a mérvadó. Tehát az állampolgárságok megszerzésénél nem szükséges, hogy a kérvényező igazolni tudja, hogy 1918. december elsején illetőséggel bírt Románia területén, hanem igazolnia kell annak körülményt, hogy a trianoni békeszerződés ratifikálásakor, 1921. július 26-án állandó lakással bírt Románia területén. Minden remény meg van arra, hogy a temesvári tábla az állampolgárságok elismerésénél a trianoni békeszerződéshez fog ragaszkodni és ez a tény nemcsak a köztisztviselőket, hanem a nagyközönséget is közelről érinti.

— Magyar nemzetgyűlési képviselők Olaszországban. Budapestről táviratozzák: Szeptember közepén a magyar nemzetgyűlés képviselőinek nagyobb csoportja ellátogat Olaszországba. A kirándulást az Olasz-Magyar Kereskedelmi Kamara rendezi meg. A magyar és olasz politikusok találkozása magánjellegű barátkozás, ami reméli, hogy folytatódni fog az olasz képviselők magyarországi látogatásával.

TARCA

Szovjetvezérek titkos útja.

Hogyan utaztak át Németországon 1917-ben az orosz bolsevisták? — Lenin társai legszívesebben megszöktek volna. — Radek a csomagkocsiba bujt.

(A Közlöny berlini tudósítójától.) A Moszkvában megjelenő Pravda legújabb száma érdekes cikket közöl Radektől arról, hogy mint tették meg a Svájcba tartózkodó Lenin társai az útjukat Németországon át, amikor a német kormány engedelmével a forradalom kirobbantására visszaszökhettek volna hazájukba. Az utazás 1917-ben volt és Radek is részt vett benne, úgy hogy tárgyi adatait nem lehet kétségbe vonni.

Az orosz forradalmárok azzal a kéréssel fordultak a svájci német követséghez, hogy hivatalos engedélyt állítson ki Németország átutazására, mert különben nem vállalkoznak a kockázatos kalandra. A kérést Grimm svájci szociálista képviselő közvevettette. Rom-

berg báró német követ igen meglepődött a szokatlan kívánságon, de azért mégis jelentést tett az ügyről a német kormánynak, amely teljesítette a kérést. A feltételek értelmében Leninnek és társainak a területen kiváltság jogát biztosították azzal a kikötéssel, hogy az uton senkivel sem érintkeznek.

A tárgyalások további menetéből Grimm kikapcsolódott, mert félt, hogy Lenin tudja az ég milyen tárgyalásokat kezdetben még Németországgal a békéről és ez Svájcot bonyodalomba hozhatja. A svájci orosz kommunisták nem nagyon lelkesedtek Lenin vállalkozásáért s Radek maga is beismeri, hogy legszívesebben megszökött volna és Németországban marad, de Lenin semmi ellenkezést nem tűrt.

— Mi Lenint — folytatja Radek — tiltakozása ellenére is külön fülkébe ültették, hogy nyugodtan dolgozhassék. Ez a nyugalom igen kétes értékű volt. A szomszédos fülkében ugyanis négyen ültek. Szarajev, ennek felesége, Armand és én. Az opporornizmus

kérdése ekkor még semmi véleménykülönbséget sem okozott közöttünk, de később mégis jókora lármát csaptunk. Estefelé Lenin átjött a fülkénkbe s rajtam kívül Olga asszonyt is a maga fülkéjébe hívta, mert őt tartotta a leglármásabbnak. Meg kell vallanom, hogy az asszony jó részben ártatlan volt mert én vigelkedtem a leghangosabban. Karlsruheban közölték Leninnel, hogy a német szakszervezetek kiküldötték szállt fel a vonatra s üdvözölni akarja az orosz elvtársakat. Lenin azt fizette neki, hogy kotródjék a pokolba és kijelentette, hogy nem fogadja.

A forradalmároknak később eszükbe jutott, hogy Radek osztrák alattvaló s így mint dezertőrt fellelhetik, ami a porosz hatóságok részéről kellemetlen következményeket vonhat maga után. Éppen ezért Radekot bedugták a csomagkocsiba, ahonnan csak a porosz vizsgálatok után bujtathatták elő.

— Frankfurtban — írja tovább Radek — hosszú ideig állt vonatunk. Az állomást elzárták és a közönséget nem engedték a kor-

donon belül. Az egyik helyen azonban hirtelen kettévált a koron és a katonák tömegesen futottak a kocsinkhoz. Meghallották ugyanis, hogy orosz forradalmárok utaznak át, akik véget vetnek a háborúnak. Sok katona sőt hozott és izgatottan kérdezte, mikor lesz meg a béke? Ez a mozzanat többet mondott nekünk, mint a mennyi a német kormány szándékában lehetett. Teltek az órák és a vonat befutott Stokholmba. Itt már nagyobb szabadságot élveztek a rejtélyes utasok. Lenint felszólították társai, hogy öltözzék fel tisztességesen. Különösen nem tetszett hatalmas turistacsizmája, amelyen rettenetes szögek ékelkedtek.

— Kijelentettük neki, — mondja Radek — hogy nem szükséges ezeket a csizmákat Pétervárra vinni, még ha szét is akarja vetni a burzsoázia átkos, csunya utait. Új cipőket vásároltam Leninnek és egy ruhát is vettem neki. Ezt a ruhát egészen haláláig hordta s mi tagadás a szövet ugyancsak élvásott.

Repülőgépen szökött a magyar köztársasági párt vezére

Veér Imre dr. kalandos menekülése Budapestről Bécsbe. — Megoperáltatja szemét, azután Párisba utazik.

(Budapest, szeptember 3.) Tudósítónk távirati jelentése nyomán beszámoltunk arról, hogy Veér Imrét, a magyar köztársasági párt elnöke, akit mint ismeretes, egy republikánus beszédéért másféléstendei fogházra ítéltek, s aki fogsága alatt félszemére megvakult, megszökött Budapestről. A szökés előzményeiről és részleteiről budapesti tudósítónk az alábbi újabb részleteket közli:

Veér Imrét — félszemének elpusztulása után — teljes vakság fenyegette, amelyet csak úgy lehetett volna megelőzni, ha a vak szemét műtéten eszméltetik. Hosszas kérvényezés után végre ezen a címen Veér Imrét ideiglenesen szabadlábra helyezték, de minden lépését detektívek kísérték. Mióta a köztársasági vezér kiszabadult, egyre-másra újabb és újabb vádiratot kapott. Különböző államellenes cselekményekkel vádolták, amelyek büntetése évekre menő fogház lett volna. Veér úgy látszik megsokallta az üldöztetést, s annak ellenére, hogy szemoperációját legsürgősebben végre kell hajtani, Bécsbe szökött. A bécsi magyar kolónia körében Veér Imrének váratlan megjelenése nagy feltűnést keltett.

A köztársasági vezér Bécsbe érkezése után az ottani újságírók nak elmondotta, hogy az Emberi Jogok Ligája részéről ügyében manifesztumot intéztek a magyar kormányhoz, amelyet a következők irtak alá: Coolidge, az Unió elnöke, Doumergue a francia köztársaság elnöke, Masaryk, Ebert, Herriot, Seipel, Anatole France, Einstein és Leon Blum. Elmondotta továbbá, hogy Budapesten meg kellett várnia, míg Grosz tanár szabadságáról visszaérkezett. Ez már meg is történt és Grosz tanár néhány nap múlva végre is akarta hajtani a műtétet.

Közben azonban Veér elhatározta, hogy elhagyja az országot. Tegnapelőtt este indult el Budapestről. Az arcát a felismerhetetlenségig elmaszkírozta, úgy hogy azok a detektívek és rendőrök, a kik Rákóczi-utí lakásának a felügyeletével voltak megbízva, nem ismerték fel, amikor a ház előtt az autóbá szállt. Az autón egy vidéki városba ment, hol a hajnali órákban a köd leple alatt repülőgépre szállt, amely átvitte a határon. A repülőgépen Veér Imrén kívül csak a pilóta volt. Titkára ugyanakkor vonaton és rendes utlevéllel indult utnak. Titkárának neve Le Fevre Tibor és egy Magyarországra szakadt francia családnak a sarja.

A Veér Imrét vivő repülőgép igen erős szél mellett indult és a szél ereje még a magyar földön annyira növekedett, hogy az a veszély fenyegette, hogy földre kell eszkenednie.

Veér Imre azonban a gép pilótáját rábirta, hogy a vihar ellenére folytassa útját és ne eszkenedjen le magyar földön. Veér Imre hang sulyozta, hogy el volt határozva

arra, hogy inkább meghal, sem mint újra fogságba kerüljön. A pilóta folytatta útját és Aspernen simán földre eszkenedtek.

A feketeszeműveges, félszemű pártvezér valamelyik bécsi klinikán megoperáltatja magát és azután Párisba készül, ahol az Emberi Jogok Ligájával akar összeköttetésbe lépni.

Budapestről táviratozzák: Veér Imre, a magyar köztársasági párt elítélt és ideiglenesen szabadlábra helyezett vezérének külföldre való szöktetéséért ismeretlen tettesek ellen megindult az eljárás foglyoszkötés miatt.

Lengyel újságírók Aradon.

Ünnepélyes fogadtatás az állomáson. A vendéglátás hivatalos programja

(Saját tudósítónktól.) Ma reggel érkeznek Aradra a romániai tanulmányuton levő lengyel hírlapírók. Arad városa hagyományaihoz híven melegséggel és szeretettel fogadja az idegen állam publicistáit és mindenben gondoskodik arról, hogy vendégei jól érezzék magukat. Arra az egy napra, amit a lengyel vendégek Aradon töltenek, a város nívós programot állított össze és gondoskodott arról, hogy a hírlapírók megtekinthessék a város nevezetességeit. A prefektúra által közölt program a következő: Reggel 8 órakor az állomáson a hatóságok vezetői és az aradi újságírószervezet fogadják a vendégeket. A város nevében dr. Robu János, a sajtó nevében pedig Cotrus Áron lapszerkesztő üdvözlök a hírlapírókat. Utána tea az állomási étteremben. Fél 10-től fél 11-ig megtekinthetik az Astra-gyárat, fél 11-től fél 12-ig pedig a Neuman gyárban időznek. Innen bejönnek a városba és megtekinthetik a Kultur

palotát, a Moise Nicoara liceumot, a várat, a Marospartot és a várost. Déli egy órától 3 óráig ebéd a Fehér Kereszt különtermében, amelyen Georgescu János prefektus, a lengyel államfőre emeli poharát, míg az aradi sajtó munkásai nevében Vörös László dr. köszönti a vendégeket. Majd 3 óra 25 perckor külön villamossal kintaznak Radnára, ahol megtekinthetik a kolostort. Innen Ménesre utaznak és megnézik az állami pincészetet, az állami szőlőiskolát. Itt román nemzeti táncokat mutatnak be a vendégeknek. Délután hat órakor villamossal Ménesről Gyorokra mennek, ahol a konyak gyárnak lesznek a vendégei. Innen Pancotára mennek, ahol különböző ünnepségek lesznek a tiszteletükre, majd a Sulkovszky uradalmi kastélyban a Gazdasági és Kereskedelmi Részvénytársaság látja vendégül őket. Éjjel 1 órakor érkeznek vissza Aradra és 3 óra 55 perckor vonattal Resicára utaznak.

Az angyalcsináló szülésznő doktornőnek adta ki magát.

A rendőrség a tiltott műtétek elkövetésén kívül csalással és okirathamisítással is vádolja.

(Saját tudósítónktól.) Az aradi bábaképző intézet letartóztatott szülésznőjét Kirschner Erzsébetet csak a mai napon kísérték át az ügyészség fogházába. Jonescu vizsgálóbíró a bűnügyi akták megérkezése után nyomban megkezdte az iratok áttanulmányozását. A rendőri nyomozás — mint az iratokból kitűnik — megállapította, hogy Kirschner Erzsébet csak egy ízben hajtott végre a bábaképzőben tiltott műtétet egy növendéknek, magánlakásokban azonban több esetben követett el ilyen bűncselekményt. Doktornőnek és aszisztensnőnek adta ki magát és levelein is mindig doktornőnek szerepel. Több olyan írást is találtak nála, amelyben saját nevét doktori címmel írta alá. Ennek alapján az okirathamisítás elkövetését is megállapította a rendőrség. Kirschner Erzsébet kedvezményes vasúti

jegy váltására jogosító igazolványán a Dna asszonyt jelentő szót Dr.-ra javította ki. A vád így kibővült az előzetes letartóztatásban levő szülésznő ellen újabban ezek miatt csalással és közokirathamisítással is vádolják őt. A gyanúsított kihallgatását holnap fogadatosítja a vizsgálóbíró és ugyanekkor dönt további fogvatartása ügyében.

Porraégett autótulasok.

Borzalmas automobilszerencsétlenség Hollandiában.

Amszterdamból jelentik: Owe rijssli holland tartományban a Heimo és Raalte közötti országúton ma éjjel fél kettőkor súlyos automobilszerencsétlenség történt. Egy zsufolt autobusz, amelyik egy bucsuról tért vissza Heimnaha, eddig ki nem derült módon

kigyulladt és néhány másodperc alatt tökéletesen leégett. A kocsi-ban leírhatóan pánik tört ki, minthogy a kocsi két ajtaja le volt zárva és a kulcsokat a nagy rémületben nem találták meg. Arra haladó kerékpárosoknak sikerült néhány személyt a kocsi ablakain keresztül kihuzni. A többi utas porraégett, úgy hogy az áldozatok pontos számát nem is lehet megállapítani. Hat holttestet mégis már eddig is felismertek. Az egyik utast ülő helyzetben, azonban teljesen elszenesedve találták meg a kocsi belsejében. A soffört és a néhány megmentett utast súlyos égési sebekkel a kórházba kellett szállítani.

Elfogták a szabadkai adópénztár rablóját.

Magyarországra akart menekülni a tolvaj adóellenőr.

(Szabadka, szeptember 3.) Papp István, a város fiatal tisztviselője a városi adóhivatal pénztárából hosszabb időn át 82.000 lejt sikasztott el és majd egyszerre 200.000 lejt vett ki a pénztárból, amellyel megszökött. Az adóhivatal pénztárnoka, aki megbízott Pappban, este távozásakor a folyosó vasajtájában hagyta kulcsát és Pappot kérte az ajtó bezárására. Papp nem teljesítette a kérést, hanem nyitvahagyta az ajtót, később visszatért és felnyitotta a pénztárt. A rendőri nyomozás megállapította, hogy Papp rendkívüli ügyességgel fosztotta ki az adópénztárt. Néhány hónappal ez előtt — ugyanis — a pénztárnok szórakozottságában a kassza zárlójában belülről benne hagyta a kulcsot és az ajtót becsapta. Akkor a város összes szerelői hiába próbálkoztak és már szét akarták szedetni a szekrényt, amikor egy orosz szerelő jelentkezett és ennek sikerült egy dróthajtű és az ellenőr kulcsainak segítségével felnyitni az ajtót. Az orosz munkájánál jelen volt az adóhivatal egész személyzete, köztük Papp István is, aki itt leste el azt a metodust, amelyet most sikerrel alkalmazott. A szabadkai rendőrség a sikkasztó után erélyes nyomozást indított, s ennek során azt a hírt kapta, hogy Pappot a magyar csendőrök elfogták. Markovics Tamás szabadkai gazdálkodó, akinek birtokából egy rész Jugoszláviába, a másik Magyarországra esik, tegnap reggel magyarországi birtokáról hazafelé indult. Utközben magyar csendőrökkel találkozott, azok mondták neki, hogy a határon elfogták egy fiatalembert, akinél nagyon sok pénz találtak. Az elfogott fiatalember nevét nem említették előtte. Markovics nem tudott az adópénztár kifosztásáról és csak amikor a városba ért, hallott a történetekről, gyanította, hogy a magyar csendőrök kezei között levő fiatalember,

Papp István lehet. Azonnal jelentést tett a rendőrségnek arról, amit magyar csendőröktől hallott és már délelőtt Kukla rendőrbiztos több jugoszláv detektívvel átment Magyarországra, hogy Papp állítólagos elfogatásáról meggyőződést szerezzen. Amennyiben a hír megfelel a valóságnak, a rendőrség nyomban megindítja a kiadatás iránti eljárást. A derektívek magukkal vitték Papp fényképét is.

HOGYALL KUKLA?

1924. szept. 3.-án 100 lejért adtak:
Nálunk:

2.99 svájci frankot,
9.19 francia frankot,
38.000 belöldi magyar oronát,
36.500 osztrák koronát.

Zürichben 2.65 frankot
Párisban 9.10 frankot
Newyorkban 49.25 centet

A bucuresti ékszerablók

régen keresett banda tagjai.
Kisenevi banditák próbálkozása
Bucurestiben.

Bucurestiből táviratozzák: Herscovici ékszerész ellen a Calea Victoreni lévő ékszerüzletében tegnap elkövetett rablótámadás, a melyről meg is emlékeztünk, még ma is nagy izgalomban tartja a főváros közönségét. Az üldözött rablók a rendőrökre lőttek és a lövéseket az üldözők viszonzták. A tűzharc következtében hárman megsebesültek. Több mint egy fél óráig tartó üldözés után sikerült a rablókat elfogni. Megkötözve szállították őket a rendőrségre, ahol kiderült, hogy az elfogott rablók a hírhedt Plescu Tódor kisenevi rablóbanda tagjaihoz tartoznak, akiket már egy év óta hiába üldöz a rendőrség. A banda vezérét is elfogták.

Az uriaszony boája.

Rablás a Kulturpalota előtt.

(Saj. tud.) Egy uriaszony ült tegnap este a Kulturpalota előtt egy padon. A sétányon jártak eltek az emberek és élvezték a kissé hűvös, de kellemes illatoktól terhes tiszta levegőt. Az uriaszony egy szép hosszuszőrű sötétszürke boával védte nyakát a hűvös levegőtől. A parkra ráborult a sötétség és látogatói lassanként kiszállingóztak a Kulturpalota elé, a Marospartra, ahol fényt árasztanak a villanylámpák. A lombos fák homályából egy cingár alak bujjik ki. Körű néz és észreveszi a szürkeboás uriaszonyt. Lábjáighegyen mellésittenkedik, megragadja a boát, letépi az uriaszony nyakáról és futásnak ered. Eltűnik a park fái között a sötétben. Az uriaszony felsikolt, rémülten kiált:

— Toivaji! — Fogják meg!

De senki sem szalad a vakmerő után. Ki is merne utána rohanni a parkba a sötétségbe, ahol már csak tolvajok vagy szerelmes pá-

rok húzódnak meg. Ha el is érnék, talán kést rántana és érdemes egy boáért egy csepp vért is megkockáztatni? Az asszony sir:

— Háromezeröttszáz lejembe

Megnyílnak az iskolák, jönnek a gondok

Nagy megterhelést jelent a szülőkre gyermekeik iskoláztatása. — Minden iskolában más a tankönyv.

(Saját tudósítónktól.) Pár nap múlva megnyílnak az iskolák, már azok, amelyek megnyílhatnak a tanügyi kormány jóvoltából. Az iskolaév kezdete egyúttal az őszi gondok kezdetét is jelenti, a családapák és a diákok félve mennek el a könyvkereskedések előtt, a kirakatokból feléjük kiabáló nagy számok joggal félelemmel tölthetik el őket. Valamikor régen a 40—50 filléres tankönyvek és a fele áru jókarban levő használtak nem okoztak nagy gondot, pár forintból kitellett a tankönyv, az egész évi tanszer és még maradt ruhára és cipőre is a diáknak. A tankönyv se változott esztendőig, egy-egy latin vagy magyar nyelvtan élettartama a „javított és bővített kiadásokkal együtt” majdnem tíz esztendő volt. Ma bizony egészen más a helyzet. Évről-évre változnak a tankönyvek, minden városban, sőt minden iskolában más tankönyv érvényes.

Ötszáz lejbe kerül az első középiskolás kisdíák.

Igen érdekes tanulmány a szülők részére a tankönyv-árjegyzék. Ebből meg lehet tudni, hogy a középiskola első osztályába beiratkozó diáknak milyen könyvekre van szüksége és mennyibe is kerülnek ezek. A polgári iskola: hittan 30 lej, román nyelvtan 18, francia nyelvtan 36, magyar nyelvtan 24, magyar olvasó 24, történet 15, földrajz 28, számtan 40, állattan 45, geometria 23, zenei tankönyv 23, nagy atlasz 150. Ez kerekén 434 lej. Vegyük ehhez hozzá a tanszereket is és mindjárt kikerül az ötszáz lej. Tandíj, beiratási díj, egyéb díjak, ruházat még messze vannak. Ezek is sok ötszázlejest emésztene fel. A gimnáziumban és a reáliskolákban kevés eltéréssel majdnem ugyanezek a könyvek szükségesek.

Az elemi iskolások részére legdrágább a táskák, amely minőség szerint 150—300 lej között változik. A palatábla 10 lej, a palavessző 1 lej, ugyanennyibe kerül a szivacs is, míg az ABC 8 lejbe kerül. A legdrágább a kereskedelmi iskola, mert itt a tankönyvekért kiadott pénz majd 600 lej tesz ki.

Ahány iskola, annyiféle könyv.

Sajnos, egységes típusú tankönyvrendszer nincsen Romániában sem az állami, sem a kisebbségi felekezeti iskolák részére. A tankönyveket most a cluji közoktatásügyi vezérigazgatóság engedélyezi az iskolák számára. Tankönyvek kiadásával foglalkozik a bucuresti Sococ et Co. és a Caracea Romaneasca. Ezenkívül a cluji Minerva r. t., az „Ardealul” könyvkiadó vállalat, ezenkívül tankönyveket adnak még ki az aradi Dieceana, az oradea-marei Typografia Romaneasca és Klein Gyula könyvkiadó és egy timisoarai könyvkereskedő. Ezenkívül még több erdélyi városban adnak ki

került. — Előkerül a rendőr, szép lassan felveszi az adatokat. Azután ismét nyugodt, békés csend borul a Kulturpalota előtti sétányra.

tankönyveket és mondhatni, ahány iskola, annyiféle tankönyv szükséges. Sőt az sem megy ritkaságszámba, hogy az egyik évben használt tankönyv a jövőre már érvényét veszti, mert más kiadás lép a helyébe. Ez természetesen súlyosan érinti a könyvkereskedőket. Egy ismert könyvkereskedő, aki már évtizedek óta látja el könyvekkel az iskolákat, szomorúan mondja:

— Látja kérem ezt a nagy polcot Tele van olyan könyvekkel, a melyek már nem használhatók. Pedig alig egy-két évesek. Sőt pénzem fekszik benne és nem tudom, mit csináljak velük.

Furcsaságok a tankönyvekben.

A használt tankönyvek eltűntek a könyvkereskedésekből. A könyvkereskedő nem meri meg-

Halálraitélt feleség

Kilenc év után kiderült gyilkosság. A családi tanács eltette láb alól az utban levő férjét.

(Brünn, szeptember 3.) Titokzatos, rég elfeledett gyilkosság ügyében ítélezett tegnap a brünni legfelsőbb törvényszék. Pontosan kilenc évvel ezelőtt az ország uton halva találták Bartel Pál kerekgyártót, akinek homlokán két könnyebb sérülés volt. Gyamus tünetet nem észleltek rajta és mivel egy másfél méteres gödör fenekén találták a holttestet, a hatóságok szerencsétlenségnek minősítették a halálesetet és megadták a temetési engedélyt. Azóta kilenc év telt el. Nemrég azonban Bartel mostohaleánva véletlenül kifecsegte a nagy titkot.

— Én is segitettem az öregét vizbefojtani.

Ez a mondat indította meg a nyomozást, amelynek folyamán borzalmas büntény adataira jöttek. A nyomozás csakhamar börtönbe juttatta Bartel egykori özvegyét, aki férje halála után régi szerelméhez, Polzer kerekgyártóhoz ment feleségül. Az új férjét is letartóztatták, ezenkívül elfogták még Adelheidot, a mostohaleányt, aki elárulta a véres titkot és férjét Koch Ferdinándot. Valamennyi vallott Polzer kivételével. Kiderült, hogy egy családi tanács közösen elhatározták, elteszik láb alól Bartelt, mert a feleség Polzerhez akar férjhez menni. Ki csalták az öregét az erdőbe és belökték egy esővízzel telt mély gödörbe, ahol megfulladt. A bíróság a gyilkosság szerzőjét, az asszonyt kötél általi halálra, férjét, az egykori házibarátot négy évi

venni a diáktól a használt könyvet mert nem tudja, érvényes lesz-e az még a jövő évben. Ilyen körülmények között mindig új könyveket kell a szülőknek vásárolni, ami a szegényebb néposztálynál nagy megterhelést jelent. Azonban az igen tisztelt tankönyv író tanár és igazgató urak nem számoltak a való reális élettel. Például a második elemi iskolai számtanban még mindig ilyen feladványok vannak: Ha egy kiló barack 20 bani, mennyibe kerül két kiló. Azt már az elemi iskolás gyerek is tudja, hogy 20 banis pénz nem is létezik és a barack is inkább husz lej, mint husz bani. Vagy talán arra számítanak a tankönyvíró urak hogy Zürich jóvoltából rövidesen ismét érték lesz a bani. Ha ökönyyre optimisták, akkor miért kell minden évben új könyveket kiadni?

Súlyosan komoly gazdasági probléma lett az iskoláztatás és ha úgy néha olvasunk egy-egy amerikai hírt, amely közli, hogy ott ingyen kap a diák tankönyveket és írószert, önkéntelenül is összehasonlítást kell tennünk az ottani és az itteni iskolapolitika között. Vajon az összehasonlítás melyiknek a javára billen?

fegyházra, Adelheidot három évi fegyházra, ennek férjét pedig életfogytiglani fegyházra ítélte.

A vádlottak semmiségi panaszt adtak be, azonban a legfelsőbb törvényszék éppen a gyilkosság kilencedik évfordulóján vizsautasította és helyben hagyta az első bíróság ítéletét.

Salonta szélhámosa.

Aki becsapta az egész várost. — Egy millió lejt csalt ki a hiszékeny emberekől.

(Salontartare—Nagyszalonta, szeptember 3.) Vincze Imre a Fekete Körös ármentesítő társulat díjnoka furfangos módon csalt ki a salontai közönségtől egy millió lejt. Az addig szerényen élő kishivatalnok elhitette ezelőtt három hónappal, hogy kitűnő valutáris üzleteket tud kötni és amikor híre ment, hogy hetenkint öt-tíz százalékos kamatot fizet, egyre-másra akadtak megbízói. Pénzt adtak neki a jó kamat reményében intelligens urak, hivatalnokok, szegény özvegyek, fukar parasztok, varró leányok, kereskedők és iparosok. Vincze mindenkinek pontosan fizette a horribilis kamattételeket és ezzel csak még jobban növelte a bizalmat, egyébként titokzatos üzletei iránt. Szerencsétlen, magukra hagyott asszonyok utolsó kis tőkéjüket vitték el a sikertől megszedült díjnoknak, könyörögtek neki, hogy az ő pénzüket is vegye át a fényes kamatozásra. Körülbelül 80 embertől egy millió lejt csalt ki három hónap alatt. A gyantát csak az terekte rá, hogy mostanában már kereste az üzlet feleket és például egy ízben 30 ezer lej kölcsönre napi ezer lej kamatot fizetett. Vincze Imre

iránt megingott a bizalom, elszámolásra szólították fel, amit azonban képtelen volt megejtetni. Vincze ellen erre több feljelentést tettek és ezek alapján ma letartóztatták a szélhámos díjnokot.

HIREK

Az apai örökség.

Hirneves, kiválóan ismert, a tudományban, a közéletben előkelő szerepet játszó apák utódjaira mindig súlyos örökség várakozik, amely rendesen nagyon nyomja őket egész életükben. Ez a terhes örökség: az apák lánneve. A hőzvélemény, a társadalom elvárja, szinte megköveteli a fiutól, hogy méltó legyen az apjához; minden tettét az apa mértékével méri és ha ezt nem üti meg, már pálcát törnek felette. Mindez abból az alkalomból kerül tollunk hegyére, hogy az angol király fia, a walesi herceg Amerikába utazott. A walesi herceg: ez a név hosszú, nagyon hosszú éveken át a vidám élet fogalma volt. György angol király, amikor még mint walesi herceg járta a világot, tárt karok ra lélt mindenütt. Nem az angol trón várományosát látták benne, hanem a jókedvű, minden pompás szórakozásra kapható, a városok kedélyű fiatal embert, aki rögtön ott honias volt minden társaságban. Ő már trónörökös korában király volt: a divatnak korlátlan, szinte zsarnoki ura és parancsolója. Mikor ebből lassankint kiöregedett, ez az örökség redszállott fiára, a walesi hercegre. Tőle is elvárják, hogy divatkirály legyen. Ahol megjelenik, azonnal a ruháit tűrkészít kulató szemekkel. Van-e rajta valami új? Szolgál-e valamely meglepetéssel? Az angol trónörökös, a világ legnagyobb birodalmának várományosa, hátterbe szorult a divatkirály utóda mellett. Most is, mikor Newyorkba utazott, hogy az elnököt hivatalosan meglátogassa, a parton fényképeznek, mozik, rajzoló szözei várják türelmetlenül, idegesen, lázasan, egymást liporva, de nem azért, hogy az angol trón örökösének partraszállását megörökítsék, de hogy a közönségnek irásban és képben bemutassák: milyen ruhát visel a walesi herceg, a divat irányítója. Mert hogy a divat — úgy látszik — jobban érdeklődik az embereket, mint a magas és legmagasabb politika. És a walesi herceg mit tehet? Akarva, nem akarva eljuttassa a divatkirály szerepét. Kötelezi az apja hírneve, az apai örökség.

— Elutazott Beatty admirális. Bucurestiből táviratozzák: Beatty angol admirális ma este elhagyta az országot és Galaton keresztül Konstantinápolyba utazik. Az admirális konstantinápolyi látogatása szigorú inkognitóban történik.

Szívból sajnálom, hogy szembekerültünk.

Párbajok özöne a magyar honvédfőparancsnok titkos rendelete miatt. — Hogyan folyt le a végzetes Mattyasovszky - Csorba-párbaj.

(Budapest, szeptember 3.) Örösi feltűnést és nagy izgalmat keltett az a véres kimenetelű kard-párbaj, amely a Ludovika Akadémia vívótermében folyt le és Mattyasovszky László huszáror-nagy életveszélyes sérülésével végződött s amelyről már mai lapunkban rövidesen írtunk. Mint budapesti tudósítónk jelenti, a párbaj előzményei igen érdekesek. Néhány héttel ezelőtt Csicsery-Rónay István vezérkari ezredes és Csorba Emanuel miniszteri osztálytanácsos összehozták a Siófokon. Csorba provokáltatta jó barátját és segédeit Rácz Vilmost és Hiltzinger Jánost nevezte meg. Csicsery-Rónay alezredes is megnevezte a maga megbízottait Mattyasovszky László és Schweitzer Jenő őrnagyok személyében. A két őrnagy levelet intézett Csorbához, amelyben Nagy Pál tábornok titkos parancsára hivatkoztak, hogy dr. Rácz Vilmos-sal lovaglás ügyben nem tárgyalhatnak. Ezután az alezredes megbízottai egyoldalu jegyzőkönyvvel intézték el az affért. Csorba ezért egy lapban közreadott nyilatkozatában megbélyegezte az alezredes segédeit. Mattyasovszky őrnagy két tisztjára utján provokáltatta Csorbát és az őrnagy segédei a sértett fél jogáért élve, igen súlyos feltételeket kívántak, amibe Csorba megbízottai dr. Klár Zoltán és Pakots József nemzetgyűlési képviselő be is egyeztek. Nehéz lovassági kardokkal, bandázs nélkül és a végkimerülésig vivandó párbajban állapodtak meg.

A párbaj este fél hat órakor folyt le a Ludovika vívótermében. Dr. Klár, mint vezető-segéd szólította fel a feleket a kibékülésre és miután azok nem voltak hajlandók erre, megadta a jelt a párbaj megkezdésére. Csorba vehemensen támadott, Mattyasovszky is előreugrott, de az osztálytanácsos támadása volt a hevesebb. Az őrnagynak védekeznie kellett. A kétujjnyi szélességű pengék szikrázva csaptak össze, de alig tartott néhány pillanatig az egész, a mikor Klár doktor szava hallatszott ismét:

— Állj! — kiáltotta szinte rekedten. Ekkor már az őrnagy karja leesett, de Csorba még mindig vágásra emelt karddal állott ellenfelével szemben. A kard már-már majdnem másodszor is lesújtott, a mikor Klár dr. felfogta a vágást. Vastagon bélelt vívőkeztüje két-

lészakadt a lovassági kard sulya alatt és ami párbajoknál nagyon ritkán szokott megtörténni: a vezetősegéd kezefejét is felhorzsolta a feltartott vágás. Mindez alig egy pillanat műve volt. Az őrnagy ki-egyenyedve állt a helyén, ott, ahol a vezényszó érte. Jobbláiban még mindig görcsösen szorongatta a kardját, amelynek hegye a föld felé irányult. Arcából vastag vérsugár ömlött, elborította a szemét, ráfolyt a mellére, vér patakzott a jobb karjából s néhány pillanat alatt hatalmas vértócsa festette pirosra lábait előtt a padlót. Mindazok, akik a teremben voltak, haláláppadtan, megdermedve néztek a véres emberre. Valaki egy széket hozott és a sérültet leültették. Az orvosok hozzárohantak műszereikkel, kimosták és fertőtlenítették a sebeit.

Csorba védhetetlen vágást mért az őrnagy balhálántékára. A kard az orrvénnyel keresztül lecsúszott a jobb alsókarrá és ott is csontig ható mély vágást okozott. Az őrnagy halántékán pedig átvágta a főütőeret. Az orvosok gyorsan összevarrták az eret és bekötötték a vérző sebeket. Ekkor Csorba odalépett volt ellenfeléhez és meghatottságtól remegő hangon a következőket mondotta:

— Szívból sajnálom, hogy így, minden ok nélkül, ismeretlenül szembekerültünk. Végtelenül sajnálom a történeteket.

Jobbját békülékenyen odanyújtotta az őrnagynak, aki felemelte sebesült karját és megszorította ellenfele kezét. Pakots József, aki idegesen állt a sebesült mellett, kijelentette:

— Soha többé ilyen ok nélküli vérengzésnél nem asszisztálok!

Mattyasovszky őrnagy, miután az orvosok ellátták, fel akart öltözni, hogy hazamenjen hitveséhez és megnyugtassa. De a homloka újra vérezni kezdett és összesücsözték. A szolgák hordágyon a Ludovika kórtermébe vitték, ahol ápolás alá vették. Dr. Klár Zoltán kijelentette, hogy Nagy Pál tábornokot titkos parancsa miatt fegyveres elintézésre hívja fel. Különben a Csorba kontra Csicsery-Rónay ügy egyoldalu elintézése miatt a napokban még négy párbaj fog lezajlani. Későbbi táviratok jelentik, hogy Mattyasovszky őrnagy állapota jobbra fordult s orvosainak véleménye szerint minden bizonnyal felépül.

— A béke dicsősége. A Daily Telegraph szerint az angol légügyi minisztérium megrendelésére most olyan repülőgépeket építenek, amelyek egyenként 50 teljesen felszerelt katonát lehet szállítani. A gépek teljesen acélból készülnek.

— Házasság. Ach Margit és Heinrich Gyula f. hó 6-án, szombaton este 7 órakor tartják esküvőjüket Aradon, a főtisztelendő Minorita-tyák templomában. (Minden külön értesítés helyett.)

— A méltóságos poéta. Budapestről jelentik: Horthy kormányzó nagybátyja Farkas Imre dr. miniszteri osztálytanácsosnak, a kedvelt poétának, nyugalmába helyezése alkalmából a miniszteri tanácsosi címet adományozta.

— Leégett a sárvári selyemgyár. Budapestről táviratozzák: A sárvári selyemgyár készletét tűzvész pusztította el. Hat szárító és három mosógép használhatatlan lett. A kár meghaladja a 2 milliárdot. A tüzet az egyik gépből a nitroglicerines száraz gyapotról pattant szikra okozta.

— Ösztöndíj köztisztviselők gyermekei részére. A közoktatásügyi minisztérium öt, egyenként évenkénti 4000 lejes ösztöndíjat adományozott az aradi „Iosif Vulcan“ állami középiskola tanulói részére köztisztviselők leszármazóinak. A szept. 15-én az előző tanévi főtantárgyakból tartandó vizsgaversenyen reggel 8 órakor szóbeli, délután 14 (2) órakor szóbeli, az intézet 5 legjobb tanulója nyeri el az ösztöndíjat. Az ösztöndíj a köztisztviselő gyermekeket illeti meg s illyenek hiányában földművelők gyermekei is pályázhatnak. A vizsgaversenyre vonatkozó s az iskola igazgatójához intézett kérvényhez melléklendő a köztisztviselők, illetőleg a földművelők hatósági bizonyítványa, a hivatali alkalmatlansága, foglalkozása, gyermekeik száma, vagyoni állapota, amely kérvényt szept. 10-én reggel 8 órakor a beiratáskor kell át-nyújtani az iskola igazgatójának.

— Halálozás. F. hó 3-án rövid szenvedés után elhunyt Hegedűs Antalné közszereletben álló aradi uriaszony. Halálát térje Hegedűs Antal, gyermekei, Ferenc és Béby, valamint kiterjedt rokonság gyászolja. Temetése f. hó 4-én, csütörtökön d. e. 10 órakor lesz Aradon, a Str. Sinagoge (Chorin Áron-u.) 4. sz. gyászszobából.

— Feljelentés egy földbirtokos ellen. Érdekes bűnvádi feljelentés érkezett ma az aradi ügyészséghez. A „Capriora“ aradi vadásztársaság elnöksége nyújtotta be a feljelentést, amelyben előadja, hogy F. F. ismert dúsgazdag földbirtokos, az egyesület pénztárosa, aki a közelmúltban kilépett az egyesületből, nem akar elszámolni az egyesület tizenhátezer lej pénztári vagyonával. A feljelentés alapján Pausesti Miklós királyi ügyész elrendelte a nyomozás bevezetését és a megvádolt földbirtokos kihallgatását. A Capriora vadásztársaság feljelentésének érdekes előzményei vannak. A földbirtokos egyik megalapítója volt a Capriora vadásztársaságnak és mindjárt vezetőségi tagnak választották meg. F. F. később személyi okokból kifolyólag kilépett az egyesületből. Kilépésekor azonban megtagadta a pénzkészlet átadását és kijelentette, hogy ráér a rendőrségen elszámolni a 16.000 lejjel. A bűnvádi feljelentésre a dúsgazdag földbirtokos valószínűleg azonnal átadja a pénzkészletet és ezzel elsimul a kínos affér.

II. RÉSZ. Montmartre grófnője.

„A szerelem tragédiája“ folytatása. Be önmagában is befejezett film!

MIA MAY, EMIL JANNINGS
és ERIKA GLASSNERREL.

Még ma csütörtökön, pénteken és szombaton az

APOLLOBAN

— A hölgyek csakis Rozsnyay-féle Serail-crémot használhatnak.

— Hamis vád egy kereskedő ellen. Néhány hónappal ezelőtt egy Friedberg nevű angol állampolgár érkezett Aradra rokonai látogatására. Friedberg Aradon született és évekkal ezelőtt Angliába utazott, ahol állampolgárságot szerzett. Friedbergnek nagyon megtetszett Arad és elhatározta, hogy itt üzleti vállalkozásba fog. Vállalkozásaihoz több aradi embert szerzett társnak és az üzletek rövid idő múlva kitűnő vállalkozásoknak bizonyultak és szép jövedelmet hajtottak. Az üzletársaknak már terhükre volt Friedberg, mert azt hitték, hogy nélküle is tovább vezethetik a jövedelmező üzleteket. Ahelyett, hogy végkielégítéssel kártalanították volna, feljelentést tettek a sziguranca ellen, hogy Rigából jött és bolsevista agitációt folytat Aradon. A sziguranca megindította a nyomozást, amelynek folyamán kiderült, hogy a vádak teljesen alaptalanok és koholtak. Ezért minden eljárást megszüntettek Friedberg ellen, aki rágalmozó cégtársait feljelentette az aradi törvényszéken.

— Tolvaj cselédleány. Az aradi államrendőrséghez ma feljelentés érkezett Sándor Mariska cselédleány ellen, aki gazdájától több ezer lej értékű ruhaneműt és egyéb tárgyat lopott. A tolvaj cselédleány megszökött és magával vitte cselédkönyvét is. Az elsőkerületi rendőrség figyelmezteti a közönséget, hogy akinél Sándor Mariska jelentkezik cselédkönyvével, azonnal tegyen jelentést Versigán Aurél rendőrkommisszárnál.

— Elfogott rabszökevény. A halmagiui csendőrség ma jelentette az aradi ügyészségnek, hogy letartóztatta Nistor János ottani földművest, akit két évvel ezelőtt az aradi törvényszék lopásért egy évi börtönnre ítélte. Az elítélt büntetésének kitöltése végett az aiudi (nagyenyedi) fegyházba szállították, onnan azonban néhány hét múlva sikerült megszöknie. Köröző levelet adtak ki ellene, de csak most, szökése után két évvel, sikerült lakhelyén letartóztatni. Szigorú őrizet alatt Nistor Jánost az aiudi fegyházba szállítják.

— Bérleten Kerpel könyvtárában

— Súlyos vádak egy volt detektív ellen címmel a mai lapok részletesen foglalkoztak Ilován György volt aradi detektív és felesége ellen felhozott súlyos vádakkal. A házaspár ellen az illetékes hatóság részéről tovább folyik az eljárás. Ezzel kapcsolatban közöljük, hogy a cikkben nevezett Ilován György nem azonos Jenovan György aradi rendőrtisztviselővel, aki ma is az aradi államrendőrség szolgálatában áll.

LEGUJABB

Új román-osztrák konferencia lesz Bécsben.

(Bécs, szeptember 3.) Szeptember közepén új delegáció érkezik Bukarestből Bécsbe, hogy tárgyalásokat kezdjen az osztrák kormányral a nyáron megkötött román-osztrák egyezmény végrehajtása és a román-osztrák adósságok, illetőleg háború előtti tartozások kiegyenlítése érdekében. Osztrák hivatalos helyen remélik, hogy a hónap végén ezeket a kérdéseket is sikerülni fog Romániával rendezni, úgy hogy a két ország viszonyát immár egyetlen kérdés sem zavarhatja meg.

Spanyolország kivonul Marokkóból.

(London, szeptember 3.) A Daily Telegraph jelenti, hogy az európai hatalmakat aggodalommal tölti el az a lehetőség, hogy a spanyol hadsereget teljesen vagy lényegesen visszavonják a marokkói spanyol protektorátus területéről. Ez intézkedés rövidesen bekövetkezhet a marokkói hadjárat kudarca miatt. A spanyol zónát nemzetközi szerződések, közöttük az algécirasi paktum állapítja meg. A mennyiben kísérlet történne, hogy a spanyol fönnhatóság helyébe másik külföldi hatalom lépjen, ez valamennyi Földközi-tengeri hatalom vitális érdekeit érinti. Ideértük elsősorban Nagy-Britanniát, Olaszországot és Amerikát.

— Egy bérkocsi elgázolt egy apát és a fiát. Budapestről jelentik: A Szabadság-téren Kövecses István 32 éves bankszolgája kerékpárján maga elé ültette 5 éves Béla nevű fiát s be akart fordulni a Bálványuccába, ahonnan azonban egyfogatu bérkocsi jött ki, amely a kerékpáron ülőket elütötte. Kövecses és fia súlyos sérüléseket szenvedtek.

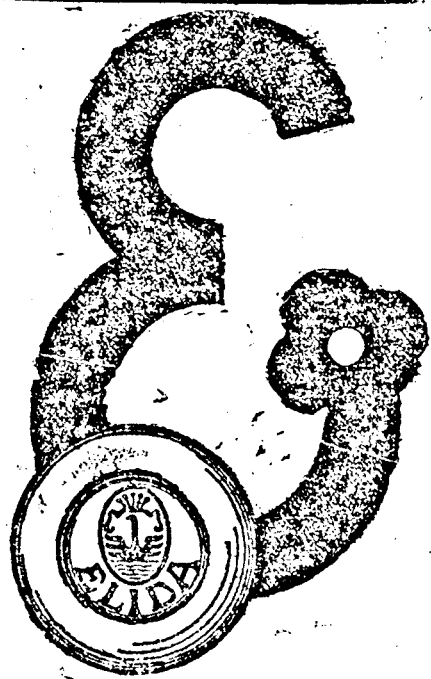
— Meglopták a gazdájukat. Czirkál Gyula aradi butorasztalos feljelentést tett a rendőrségen, hogy egy szekrényét feltörték és több értékes holmit elloptak. A rendőrség megindította a nyomozást és ma délelőtt letartóztatott három asztalosinast, kik beismerték, hogy a lopást ők követték el és a lopott holmit eladták. Az orgazda kézrekerítésére megindult a nyomozás és a fiatal tolvajokat átadták a kis-korúak bíróságának.

— Betörés Gurahoncon. Vakmerő betörés történt az elmúlt éjszaka Puskás György gurahonci mészáros házában. Ismeretlen tettesek éjjel behatoltak üzletébe és onnan öt ezer lejt vittek el. A gyanú a mészáros egyik volt segédére irányul, akit körülbelül egy héttel ezelőtt bocsátott el és azóta ismeretlen helyen tartózkodik. A csendőrség erélyes nyomozást indított a segéd kézrekerítésére.

A szép asszony tragédiája.

Elcsúszította magát, hogy megszüntesse férje indokolatlan féltékenységet.

Genéből jelentik: Egy viruló szép asszony, borzalmas tragédiája keltett itt megdöbbentő szenzációt. Póssi gazdag nagyiparos fiatal felesége, akire férje állandóan féltékeny volt, vitriollal eltorzította gyönyörű szép arcát. A szép asszony kijelentette, hogy így akart megszabadulni férjének féltékenységtől, aki minden ok nélkül gyötörte. A fiatalasszony édesanyja már régebben véget

FÜRDŐSZAPPAN
világ híre

Lloyd 2278

2653

akart vetni leánya szenvedésének azzal, hogy vejét kegyetlen bánásmódja miatt feljelentette a bíróságnál. A tárgyaláson Possiné előadta, hogy férjének egyáltalán nincs oka a féltékenységre s ő nem tehet róla, hogy mindenki bőkot mond és udvarol neki szépsége miatt, de majd a jövőben gondoskodni fog róla, hogy ez meg ne történjék. A féltékeny férj most vigasztalhatatlan nevének elszánt tette miatt a leghíresebb orvosokhoz fordult segítségért, hogy felesége eltorzított arcát ismét széppé varázsolják.

Leleplezték a filmstarokat.

(Berlin, szeptember 3.) A nők rendszerint nem vallják be életkorukat, a művésznők még nagyobb buzgalommal titkolják és hamisítják meg az elmúlt tavaszok számát. De a riporteri kíváncsiság mindent kifürkész, így legutóbb egy német filmlap munkatársa leplezte le a híres filmstarok életkorát. A sort Asta Nielsen nyitja meg, aki 1883-ban született. Egy évvel később három filmstar pillantotta meg a napvilágot: Mia May, Gunnar Tolmaes és Paul Wegener. A harminckilenc évesek sorába tartoznak: Emil Jannings, Hanna Ralph és Erich Kaiser-Tietz. 1888-ban született Henny Porten, egyidősek vele Joe May, Eugen Klöpffel és Reinhold Schünzel. Erna Morena 1890-ben, Dagmar Servaes 1893-ban, Fern Andra 1894-ben, Magda Sonja 1895-ben, Pola Negri, Hella Moja és Lotte Neumann 1896-ban, Liane Haid, Lya Mara és Ossi Oswald pedig 1897-ben köszöntöttek be a világra. A legfiatalabb filmstar Eva May, a nagy Mit leánya, aki 1901-ben született.

II. rész

Tristan és Izolda

Legenda a XII-ik századból.

Bemutatója ma
csütörtökön,
pénteken és
szombaton az

Urániban.

— Orvosi hír. Dr. Spielberger Henrik fog- és szájorvos szabadságáról visszaérkezett és rendelését Aradon újból megkezdte.

KOPROL *fiastóló-cokolaté*

KÖZGAZDASÁG

2.65-re emelkedett a lej Zürichben.

Emelkedő tendenciája a román valuta a világpiacokon.

(Sajdt. tájékoztatók.) Tegnap a devizapiacra már érezhető volt a lej nagy emelkedésének előszöle. Ma 2.65-re emelkedett a lej Zürichben. Párisban pedig megtartotta 9.10-es árfolyamát. A devizapiacra fokozott lanyhulás volt és a devizaárak egy svájci frank értékkel estek. Dollárt 191-es kurzuson lehetett vásárolni. Bankkörök a világpiacokon újabb lejemelkedést várnak.

HELYI VALUTAÁRAK. (Szeptember 3.) Francia. frank 10.80, svájci frank 37.05, dollár 191, dinár 2.50, szokol 5.85, lira 8.88, angol font 892. **Kifizetések:** Budapest 385, Bécs 365, Prága 5.82, Zürich 37.05, Milano 8.85, London 887, Páris 10.75, Newyork 191.50, Belgrád 2.48.

ZÜRICH NYITÁS. (Szeptember 3.) Amsterdam 205.37.50, Newyork 531.25, London 2383, Páris

28.75, Milano 23.52.50, Prága 15.92.50, Budapest 0.0069.50, Belgrád 6.87.50, Bucuresti 2.65, Varso 0.0001.02.50, Bécs 0.0074.75.

ZÜRICH TÁRLAT. (Szeptember 3.) Amsterdam 205.35, Newyork 531.25, London 2382.50, Páris 28.72.50, Milano 23.50, Prága 15.92.50, Budapest 0.0069.50, Belgrád 6.87.50, Bucuresti 2.65, Varso 0.0001.02.50, Bécs 0.0074.75.

BUCURESTI TÖZSDEZARLAT. (Szeptember 3.) **Kifizetések:** Páris 10.75, London 882, Newyork 196, Milano 8.75, Zürich 37.25, Bécs 0.0028, Prága 5.90. **Valuták:** Napoleon 770, Léva 1.40, török lira 1.10, angol font 870, francia frank 11.30, svájci frank 40, lira 8.70, drachma 3.60, dinár 2.60, dollár 193, lengyel marka 0.00039, osztrák korona 0.0029.75, magyar korona 0.0028, szokol 6.

= Árverési hirdetmény. A 7-ik kerületi katonai parancsnokság gazdasági hivatala a következő árverési hirdetményt teszi közzé: F. évi szeptember 18-án d. e. 10 órakor négy vagon buzakorpa nyilvános árverésen eladatik. Az árverés ugyanazon a napon és órában fog megtartatni úgy a Bulv. Regina Maria 6. sz. a. II. emelet 109 sz. a. leendő 7-ik kerületi parancsnokság helyiségében, valamint a 19-ik gyaloghadosztály parancsnokságánál Turnu-Severinben és a targuiui katonai sőtődnél, ahová a zárt ajánlatok az árverés napján bemutathatók. A korpa a turnu-severini „Traian” malomban van elraktározva. Az árverés zárt ajánlatok történik, fölülajánlat nélkül a C. P. 72-85. cikkel értelmében. A korpa bármely köznapon megtekinthető a 19-ik gy. hadosztály közvetítésével a turnu-severini „Traian” malomnál, a korpamintrák pedig a 7. ker. parancsnokságánál és a targuiui sőtődnél. Az ajánlatok az árverés napján zárva, lepecsételve és a törvényes óvadékkal ellátva mutatandók be a fenti helyeken.

= Felhívás kazánvizsgára. Az aradkerületi műszaki kazánfelügyelőség közli az összes Arad, és Hunyadmegyében lakó kazán tulajdonosokkal, hogy az átmeneti ellenőrző szolgálatot az iparfelügyelő végzi Aradon a Munkásbiztosítópénztárnál Bul. Carol 48. Azok a kazántulajdonosok, akiknek esedékesek a kazánjaik vizsgálati próbára, valamint belső és külső vizsgálatra, írásbeli kérvényt nyújtsanak be a felügyelőséghez, hogy az általuk megállapított időben, mikor jelentkezhet a műszaki felügyelő a próba és a vizsgálat megojtására. A külső és belső vizsgálatért a vizsgálati díjak négyzetméterenként

a legnagyobb kazánnál sem nagyobbak, mint 1000 lej, mely összegről szabályszerű nyugtát adnak.

= Az állami repülőgépgyár megalakítása. Bucurestiből táviratozzák: Az Argus közli, hogy a romániai repülőgépgyárt — amelynek alapításáról mi is írtunk — részvény társasági alapon szervezik meg bel- és külföldi tőke bevonásával. A bel- és külföldi csoport az aradi Astra-gyár körül alakul meg és a gyár az államnak kizárólagossági joggal szállított repülőgépeket. Ezért az állam az üzemet ellenőrzi, szállítási kedvezményt és nyersanyagot biztosít számára. A gyár által készített repülőgépek ára ugyan a világpiaci árnál jóval nagyobb lesz, de az ártöbblet maximuma legfeljebb tíz százalékos lehet.

SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET

Színháznyitás zongoraszóval. Budapestről jelentik: A Cigányháróval nyitotta meg tegnap este a Városi Színház kapuit, az évadnyitó előadás azonban nem mondható éppen sikeresnek, mert a zenekar nem játszott s Strauss János gyönyörűséges dallamait mindössze egy árva zongora kísérete mellett keltették életre az est szereplői. A Városi Színház tegnap estig nem tudott meggyeozni zenészeivel, akik 3 millió 600.000 korona fizetést igényeltek, míg a színház csak 3 millió koronát volt hajlandó adni s így zenekar nélkül maradt a színház. A zenészek hiánya miatt ma nem tartott előadást a Városi Színház, holnapig azonban remélik, hogy valami módon sikerül összeállítani egy megfelelő együttest.

MOZI

xx A „Maristá”-t, ezt a rendkívül érdekes és nagyszabású látványos történelmi filmmesterművet ma utoljára vetíti az aradi Marospart mozgószínház. A Borgiák korában és Rómában lezajló történet 6 fejeleten keresztül végig lebilincselve tartja a közönség érdeklődését. A történet idején a Borgiák despotikus uralmát szenvedte az örök város, amelynek népe a történelem legsötétebb fejezeteibe ikatatta az önző céljainak elérése érdekében semmi eszköztől vissza nem riadó családot. Önkényes uralmuknak biztosítása érdekében a Borgiák a gyilkosságok és egyéb rémtettek egész sorozatát követték el. Róma történetének ezeket a napjait adja vissza a mestermű, amelynek főszerepeit Beregi Oszkár, a kiváló filmszínész és Mindszenty Mária, a legszebb filmszínésznő játssza. Előadás kezdete pont 9 órakor.

xx Montmartre grófnője a folytatása annak a szenzációs filmnek, a melyet „A szerelem tragédiája” címmel a közönség osztatlan érdeklődése mellett vetített az aradi Apolló. Az érdekes és minden jelenetében frappáló filmszínház új fejezete a „Montmartre grófnője”, amelynek fő női szerepét Erika Glassner, a kiváló filmstar alakítja. Az első részt csütörtökön, pénteken és szombaton vetíti még az Apolló, míg a II-ik és egyben a filmkolosszus befejező része vasárnaptól szerdáig kerül vetítésre. Mindkét rész előadásaihoz a jegyeket elővételben már most áru-

sítja az Apolló mozgószínház elővételi pénztára.

xx A ködös Albion legendái közül egyike a legremekesebbeknek és a legmegkapóbbaknak Tristan és Izolda legendája. A megkapó szépségű film második és egyben befejező részének bemutatója csütörtökön van az Urániában és azt még két napon keresztül tartja a mozgószínház műsorán.

xx A két fél jómadár a címe a legközelebb bemutatásra kerülő szenzációs vígjátéknak, amelynek főszerepeit Vendrey Ferenc, Sick Magda és Zoli, a törpe játssza.

Cenzurat: Prefectura Judeului.

Felolós szerkesztő:

RÉTHY JÓZSEF.

NYILTER.

E rovat alatt közlöttékért nem vállalunk felelősséget.

FIGYELMEZTETÉS.

Felnac (Fönlak) községben fekvő Lupescu Ilie és neje és Adolf Weisz tulajdonát képező malomüzemet ügyfelem megvenni szándékozik. A vételár kifizetéséig, f. hó 10-ig kétem az esetleges hitelezőket igazolt igényüket nálam bejelenteni, különben ügyfelem esetleges követeléseikért szavatosságot nem vállalhat.

Dr. Vajda Iván

Arad, Str. Bratianu No. 3.

Magánházt, nagyjövendelmű bérházat, földet, malmot bérbe és eladásra kóvetit „ARGUS” Arad, Str. Eminescu 1.

Vidéki szülők figyelmébe! Beiratás alkalmából gyermek-cipők legolcsóbban, saját készítésű férfi- és női cipők raktáron.

Czernóczi olpözlötében Arad, Strada Marasesti (Kosuth-ucca) 7. sz.

Butorokat részletekre kedvező fizetési feltételek mellett, 8261 beszereshető

Gara Károly

butor raktárából. ARADON, Galia Barabani (Asztalos Sándor-ú.) 5/12.

Megvételre keresek:

70 cm. vastagság gyalut, 60 cm. egyengető gyalut, marót csapolóval, 13 méter áttétel tengelyt. Előtek, tartozékok, szerszámok, 14 HP. benzínmotort oo vagy 8-10-es álló kazános gőzgépet. oo 4974

Részletes ajánlatot állapot, és ármegjelöléssel „Faipar” jelige alatt az Aradi Közlöny kiadójába kérek.

ÉRTESÍTÉS!

Lipova szénsavas-vasas gyógyfürdő igazgatósága a szobaárakat szeptember 1-től kezdődőleg október 30-ig

50 százalékkal leszállítja!

Ezáltal módot akar nyújtani a szegényebb sorsú osztálynak is a fürdő használatra. — A víz kitűnő gyógyhatású rheuma-, csusz- és szívbántalmaknál, különösen női bajoknak.

Napi ellátás 70.— lejtől feljebb.

Különleges gyermekfelvételek, női- és férfi portratt, levelezőlapok, utlevélképek a legmodernebb kivitelben készülnek

Bornstein photo-salonjában ARAD, (új Neuman-ház)

APRÓ HIRDETÉSEK.

Tudnivaló az apróhirdetésekről: Az apróhirdetéseket díjat az alábbiak szerint számítjuk. — Minden szó hirdetésre 2 lej 50 hani, vasárnap 3 lej. — Vastagabb betűvel 5 lej, illetve 6 lej. — A vastagabb betűvel kívánt szavakat aláhúzással kell jelezni. — Hirdetéseket d. n. 5 óráig vesszük fel. — Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. — A legkisebb hirdetés ára 10 szög hétköznap 25 lej, vasárnap 30 lej. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetést szövegét, amelyik tartalmánál fogva eredetileg nem közölhető, azt kiadja, egyes esetekben megváltoztatva, illetve helyesbítve.

Házasság.

NŐSÜLNE: Huszonhét éves nagykereskedő. Bővebbet: Faragó, Budapest. 749

Alkalmazás.

SZAKACSNO JÓ bizonyítvánnyal urcsaládhoz azonnal felvételt. Cim az Aradi Közlöny kiadójában. 700

FŐZÉSSEN perfect intelligens nő ajánlkozik kitűnő bizonyítványokkal. Úgyes szobaleányt, esetleg gyermekleányt viz. Cim az Aradi Közlöny kiadójában. 10115

CUKRASZ segéd felvétetik Martagyári káptalan Arad. 10115

KIFUTÓIU felvétetik Gracia laboratorium Arad Piata Pestului 18. (Hal tér) 10115

FIATAL leányok könnyű munkára felvétetnek. Cim Wallinger hirdetőjében Arad 15086

IRODAI teendőkhöz jártas jóírású gépirni is tudó, németül, románul beszélő tisztviselőt keres mielőbbi belépésre Hanzu drogéria Arad. Jelentkezés délután 5—6 óra között. 5002

ROMÁNUL beszélő irodista Kicsasszony kezdő fizetéssel azonnal felvételek Dr. Zeiner ügyvédi irodájában. Arad Str. Eminescu (Deák Ferenc-ucca) 29. sz. 4977

TANULÓ ellátással felvétetik Schwarz János fűszerüzletébe, Arad, Calea Bihorului 10. 4990

GYAKORLATTAU bíró Kicsasszony strazisztának vagy levelezőnek ajánlkozik. Szerény jelű megkereséseket Wallinger hirdetője Arad továbbítja. 15085

KIFUTÓ FIU jó fizetéssel azonnal felvétetik. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 500

Lakás.

BUTOROZOTT szoba 2 fiatalember részére ellátással kiadó. Arad, Str. Cantabuzino (Határ-ucca) 16. 4996

Vétel és eladás.

Eladó egész új 1 drb. bőrfedeles hintó és 1 drb. homokfutó, megtekinthető Arad Str. Cosbuc No. 15 (Wesselényi-ucca) 4536

BÖRUTAZÓTASKA, BIEDERMAIER SZEKEK, majolika asztalok, hinta-zék, KÖNYVSZEKERÉNYEK. íróasztalok, kredenc, tükrös mozdó trimó, antik con sol tükrös asztalok, szalonok, gyermekágy, kerti garnitúra, fotelok, ezüst állvány gyümölcs tál 6 személyes ezüst evőeszköz, retikül, ékszerek, festmények, scheslon terítők, szőnyegek, csillárak, gobelin és egyéb kiegészítők, dísz tárgyak stb. eladók. Arad Str. Consistoriului 12. (Batthyány-u.) I. e. jobb

ELSŐRENDÜ kovácszszerző jutányosan eladó. Özv. Szajkóné, Pankota. 4950

BIZOMÁNYBA VESZKEK complete szobaberendezéseket, butorokat darabszámba, szőnyegek, ezüst, mü, antik, bronz és dísz tárgyakat, ékszereket, festményeket, fehérműveket, szőrméket stb. — Arad, Strada Consistoriului 12. (Batthyány-ucca) I. em. jobb. 1000

GRAMMOFON, alig használt, erős hangú, 35 lemezzel olcsón eladó. Neumann-koresma, Arad Str. Dorobanților 25—28. 500

KERESEK MEGVÉTELRE RÉGI (antique) szalagarnitúrát ANTIQUA Plata Minaiti Viteazul No. 9. Arad. 4953

ELADÓ két szép vaságy, Arad Str. Mo-ion (Orezy-u) 18. I. emelet 10. 900

PERZSASZÖNYVEGEK 260x350 és 320x880, eladók. Cim az Aradi Közlöny kiadójában. 5004

PIANINOT vagy rövid hangorát keresek bérletbe. Ajánlatokat „Kicsas bér” címen Wallinger hirdetője Arad továbbítja. 15085

Ezüst tárgyakért

ékszerekért, törmelék arany és ezüstért, müfogakért Igen magas árakat fizet KUN JOZSEF ékszerész Arad, Bulv. Regina Maria

Uzletek.

ÜZLETNEK berendezett kapualja rőtös rövid és bazar árúknak alkalmas Aradon Str. Metianu (Forray-ucca) 8. átadó. 4983

GYARMÜHELYNEK alkalmas helyiség kiadó. Arad, Str. Rațiu (Sárcsi-u.) I. 5005

Oktatás.

PERFECT francia és német tanítást vállal komoly urinó. Bővebbet: Flóra irodában Arad, Bul. Regina Maria 10. 4964

NÉMET órákat adok kezdőknek és haladóknak. Cimeket az Aradi Közlöny kiadójába kér. 4995

MAYER

ujjonnan Atalakított éttermében elsőrendű konyha! Pontos kiszolgálás, olcsó áronoma kapható. Minden szombat este csirkepaprikás és túrosrötes

Ghiore—Minisen

18-as megállónál legjobb helyen 6 kat. hold szálló kolnákkal, teljes felszereléssel, terméssel együtt, elköltözés miatt eladó. Bővebbet: 4865

Arad, Str. Cuza Voda 33

Szines nyomtatványokat,

Etiquetteket, szines plakátokat, üzleti nyomtatványokat a szokásosnál szebb kivitelben készit

INGUSZ nyomda

ARAD, Str. Garagiale (Csiky Gergely-u.) 7—15. Telef.: 677.

Eladó:

D. K. W. alig használt motor váz, elől felszerelt. 4980

D. K. W. 1 HP. segéd motorral jutányosan ELADÓ.

Cim az Aradi Közlöny kiadójában

Aranyért, ezüstért Reiner József fizet a legtöbbet, óra, ékszer üzlete Aradon, a Lutheránus templom mellett.

Emeletes bérház

a belvárosban, hozzátartozó földszintes házzal, alkalmi áron 350.000 Lejért eladó. Megbizott: „URANUL” iroda Arad, főpostával szemben. 16050

Külváros elején

magánház, átvehető 3 szoba, csu-kott verandás lakással, nagy udvar, gyönyörű nagy gyümölcsös kerttel, 300.000 Lejért eladó. Megbizott: „URANUL” iroda Arad, főpostával szemben.

CALEA SAGUNA

(Varjassy Lajos-uccában) lévő 4 szobas ház azonnal átvehető 4 szoba, előszobás lakással, istállóval, nagy szőlős kerttel, 360.000 Lejért eladó. Megbizott: „URANUL” iroda, Arad, főpostával szemben. 15049

Lakáscsere!!

Belváros közepén, forgalmas helyen lévő kétszobás lakását egy szegény tisztviselő jutalom ellenében kicserélné egy távolabbi egy vagy kétszobás lakással. Felvilágosítás nyerhető: Arad, Str. Grigorie Alexandrescu (Bercsényi M.-u.) 46. 15086

Csodás hatású arcszépítő és finomító a Földes-féle Margit és Madeline creme.

Előbbi nappal, utóbbi éjjel használatra. Eltűntet szeplőket és májfoltokat, atkákat (mitesser) ráncokat és redőket. Az aró pár nappal használat után hide, hamvas rózsás lesz, arotisztatlanságok eltűnnek. Zsíros aron hölgyeknek és uraknak ajánlunk H E L A C I T O T. Minden nap használatra MARGIT-SZAPPANT és MARGIT-PUDERT. Dr. Földes gyógyszerár Arad 15086

Berger & Comp.

gyarmat-, festék- és kávé-nagykereskedés és kávépörköldő 5008

Arad, Str. Tribunal Dobra II. Boczkó-u.

Magyarváló (besztercei) szilvát vásárolunk

minden mennyiségben. — Ajánlatokat

Belga-Románá

Arad, Str. Alexandri I. címre körünk. Telefon 914.

Rudolf Mosse 89. 10115

Rentabilis fejlődésben levő

bevezetett vállalatához társ kerestetik.

Ajánlatokat „250.000” jellege slatt Rudolf Mosse r. l.-hez (Sándor hírlapirodába) Arad, kérek. 10115

Meghívás

az Aradi és csanádi Egyesült Vasutak Részvénytársaságának XLIII. rendes közgyűlésére,

mely Aradon, a részvénytársaság saját házában levő igazgatósági helyiségében 1924. évi november hó 9-én (vasárnap) délelőtt 11 órakor fog megtartatni. 4997

Napirend:

1. A közgyűlés szabályszerű összehívásának és határozatképes ségének megállapítása, jegyzőkönyv vezető kirendelése és a közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítésére két részvényes kijelölése.

2. Az igazgatóság és felügyelő bizottság jelentésének, valamint az 1923-as üzleti év mérlegének, nyereség és veszteség számlájának felolvasása, a mérleg megállapítása, határozathozatal a tiszta nyereség hováfordítása és az igazgatóság és felügyelő bizottság felmentvényének megadása tárgyában.

3. Igazgatósági helyek betöltése.

4. A felügyelő bizottság tiszteletdíjának megállapítása.

5. Romániai vonalrészünk és magánvagyonunk állami üzembevétele, esetleges megváltása, illetve megvásárlásának ügyére vonatkozó igazgatósági jelentés és előterjesztés feletti határozathozatal

6. Esetleges indítványok.

Megjegyzés. Minden részvény egy szavazatra jogosít. A részvényes szavazati jogát vagy személyesen, vagy egy másik szavazatképes részvényes, mint meghatalmazottja által gyakorolhatja. Egy részvényes azonban egy ily meghatalmazásnál többet el nem vállalhat. A meghatalmazás alakjára nézve szükséges, hogy a meghatalmazás aláírás vagy hitelesítve legyen, vagy hogy a meghatalmazási okmány két tanu által is aláírva legyen. A részvények le nem járt szelvényeikkel együtt 14 nappal a közgyűlés előtt Aradon: a társaság főpénztáránál, vagy az Aradi és Csanádi Gazdasági Takarékpénztárnál, Budapesten: A Magyar Agrár és Járadekbanknál, vagy a Pesti Hazai Első Takarékpénztár Egyesületnél, Wienben: a Schoeller et Comp uraknál, Párisban: Banque de Paris et des Pay-Bas bankháznál (3. Rue d'Autin) leteendő, hol azokról megfelelő elismervények adatnak.

A cluji mintavásárra szóló 75%-os kedvezményes jegyek váltásához szükséges igazolványok a városi C. F. R. menetjegyi irodában beszerezhetők. Arad, Str. Baritju 3. (Rákóczi-ucca.) 4877